

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 26 maj 2025

Mål nr
T 5715-24

PARTER

Klagande

Nyköpingshem Aktiebolag, 556450-9486
Box 1019
611 29 Nyköping

Ombud: Advokaterna E.W.P. och O.G.

Ombud: Advokat H.N.

Motpart

SEHED Byggmästargruppen AB, 556767-5144
c/o P.W.
Arenavägen 45
121 77 Johanneshov

Ombud: Advokaterna P.J. och J.L.

SAKEN

Klander av skiljedom

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2024-06-19 i mål T 9629-23

DOMSLUT

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom och ogillar SEHED Byggmästargruppen AB:s klandertalan om partiellt upphävande av den skiljedom som meddelades den 24 maj 2023 i Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstituts mål nr F 2022/115.

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom även i fråga om rättegångskostnader och befriar Nyköpingshem Aktiebolag från skyldigheten att ersätta SEHED för rättegångskostnad i hovrätten samt förpliktar SEHED att ersätta Nyköpingshem för dess rättegångskostnad där med 480 000 kr för ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 19 juni 2024. Högsta domstolen förpliktar SEHED att till Nyköpingshem betala ersättning för rättegångskostnad här med 876 078 kr för ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Nyköpingshem Aktiebolag har yrkat att Högsta domstolen ska ogilla SEHED Byggmästargruppen AB:s klandertalan. Nyköpingshem har vidare yrkat att Högsta domstolen ska befria bolaget från skyldigheten att ersätta SEHED:s rättegångskostnad i hovrätten och i stället förplikta SEHED att ersätta Nyköpingshem för dess rättegångskostnad där.

SEHED har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat det prövningstillstånd som framgår av punkten 8.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. Nyköpingshem Aktiebolag ingick tre entreprenadavtal med R Rydbergs Bygg AB. Entreprenaderna skulle utföras till fast pris. Sedan arbetena pågått en tid försattes Rydbergs i konkurs. En knapp månad därefter tecknade konkursboet, Nyköpingshem och SEHED Byggmästargruppen AB ett avtal enligt vilket SEHED från en viss dag övertog Rydbergs rättigheter och skyldigheter enligt entreprenadavtalen. Avtalet innehöll en klausul om att eventuell tvist i anledning av avtalet skulle handläggas i enlighet med Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstituts Regler för förenklat skiljeförfarande.
2. Sedan SEHED färdigställt entreprenaderna uppstod en tvist om bolagets rätt till betalning i två av dessa. SEHED ansåg att bolaget hade rätt till den del av respektive kontraktssumma som var obetald per övertagandedagen medan Nyköpingshem gjorde gällande att SEHED endast hade rätt till betalning för de arbeten som bolaget faktiskt utfört.
3. SEHED påkallade skiljeförfarande och yrkade att Nyköpingshem skulle förpliktas att betala totalt ca 13 miljoner kr för de två projekten. Nyköpingshem medgav att betala knappt 1,5 miljoner kr men bestred yrkandena i övrigt.
4. Skiljemannen bedömde först huruvida SEHED hade övertagit rätten till betalning enligt två fakturor om sammanlagt 7,5 miljoner kr vilka

Rydbergs hade ställt ut före sin konkurs. Skiljemannen ansåg att det inte var visat att ett sådant övertagande hade skett och drog därför av motsvarande belopp från vad SEHED hade yrkat. SEHED:s resterande yrkande om ca 5,5 miljoner kr bifölls.

5. SEHED klandrade skiljedomen och yrkade att den skulle upphävas i den del den avser ogillande av anspråket om 7,5 miljoner kr. Som grund angavs bland annat att skiljemannen hade överskridit sitt uppdrag genom att pröva SEHED:s rätt till betalning i den ogillade delen på en annan grund än den som bolaget hade åberopat. SEHED framställde inget yrkande om att skiljedomen skulle upphävas i sin helhet och förklarade att bolagets talan skulle ogillas om rätten kom fram till att skiljedomen inte kunde upphävas partiellt. Nyköpingshem bestred klandertalan och gjorde gällande bland annat att det inte skulle vara lämpligt att upphäva skiljedomen endast i den klandrade delen.

6. Hovrätten har bedömt att skiljemannen överskridit sitt uppdrag i enlighet med vad SEHED gjort gällande och att detta sannolikt hade inverkat på utgången i skiljeförfarandet. Hovrätten har upphävt skiljedomen till den del den avser ogillande av anspråket om 7,5 miljoner kr.

7. I Högsta domstolen har SEHED som ett led i sin argumentation anfört att Högsta domstolen – eftersom ett klanderbart fel föreligger (jfr p. 8) – har att ex officio upphäva skiljedomen i sin helhet om ett partiellt upphävande inte skulle anses möjligt.

Prövningstillståndet och prejudikatfrågan

8. Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd med utgångspunkten att skiljemannen har överskridit sitt uppdrag på det sätt som hovrätten funnit och att detta sannolikt har inverkat på utgången.

9. Den huvudsakliga prejudikatfrågan är under vilka förutsättningar en skiljedom vid klandertalan ska upphävas endast i en del.

Skiljedomar och klander

10. I lagen (1999:116) om skiljeförfarande finns bestämmelser om skiljeförfaranden med säte i Sverige. När en skiljedom har meddelats är den som utgångspunkt slutlig och bindande och den kan inte överklagas. Den kan däremot angripas på vissa andra sätt. Bestämmelser om verkställighet av svenska skiljedomar finns i 3 kap. 15–18 §§ utsökningsbalken.

11. Enligt 34 § lagen om skiljeförfarande har en part möjlighet att väcka en klandertalan och yrka att en skiljedom helt eller delvis ska upphävas på grund av att det förekommit något sådant fel som anges där. En klandertalan väcks vid den hovrätt inom vars domkrets skiljeförfarandet har eller har haft sitt säte. Talan ska väckas inom två månader från den dag då parten fick del av skiljedomens slutliga lydelse. (Se 34 § tredje stycket och 43 § första stycket.)

12. Talan kan inte leda fram till någon annan ändring av skiljedomens än att denna helt eller delvis upphävs. Målet handläggs enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om dispositiva tvistemål, såvida inte lagen om skiljeförfarande innehåller några särregler eller skiljemålets särskilda karaktär annars medför att något annat gäller.

Partiellt upphävande

13. Enligt 34 § första stycket lagen om skiljeförfarande kan en skiljedom alltså upphävas helt eller delvis.

14. Som framgått är en skiljedom som utgångspunkt slutlig och bindande. En skiljedom bör därför inte upphävas i större utsträckning än vad som är nödvändigt. Detta synsätt återspeglas också i New York-

konventionen¹ – som den svenska lagstiftningen bygger på – och den vilja som där uttrycks att skiljeavtal ska respekteras och att skiljedomar ska erkännas och verkställas.

15. Mot den bakgrunden måste först prövas om klandergrunden träffar skiljedomen i dess helhet, eller om det finns delar av domen som inte berörs av det förhållande som föranleder klander.

16. Kan det konstateras att en viss del av skiljedomen inte är berörd av klandergrunden måste domstolen bedöma om den delen kan särskiljas från domen i övrigt. Det kan vara så att den del som vid den inledande bedömningen inte kan anses berörd ändå har sådant samband med den del som träffas av klandergrunden att domen som helhet ska upphävas. De olika delarna kan vara särskiljbara även när någon uppdelning inte har gjorts i domslutet, om de olika delarna kan skiljas åt med stöd av vad som framgår av skiljedomen i övrigt.

17. Bedömningen av om delarna kan särskiljas bör ske med beaktande av den betydelse som en kvarstående del av skiljedomen skulle få för en parts möjlighet att få en ny prövning av den del som skulle upphävas. Om den kvarstående delen på grund av res judicata skulle hindra en ny prövning bör delarna inte anses som särskiljbara. Vid den bedömningen bör som regel de allmänna svenska principerna om res judicata inom civilprocessen tillämpas. Om det görs gällande att den nya prövningen kommer att ske enligt en annan rättsordning än den svenska kan det dock finnas skäl att beakta principerna om res judicata inom den rättsordningen.

---

¹ SÖ 1972:1

18. Det kan även finnas andra skäl som medför att de olika delarna i skiljedomen är så sammanlänkade att de av rättsliga och praktiska skäl inte kan anses särskiljbara. En bedömning måste alltid – med beaktande av utgångspunkten att upphävande inte ska ske i större utsträckning än vad som är nödvändigt – göras utifrån vad som framgår av innehållet i den enskilda skiljedomen.

19. En skiljedom får inte upphävas i vidare omfattning än vad en part i behörig ordning har yrkat (jfr p. 12 samt 17 kap. 3 § rättegångsbalken). Av detta följer att om det inte har yrkats att skiljedomen ska upphävas i dess helhet och det visar sig att det saknas förutsättningar för att upphäva domen endast delvis, ska klandertalan ogillas.

Bedömningen i detta fall

20. Utgångspunkten för Högsta domstolens prövning är att skiljemannen har överskridit sitt uppdrag genom att pröva huruvida SEHED förvärvat vissa fordringar från Rydbergs och att detta sannolikt har inverkat på utgången i skiljemålet (jfr p. 8). Uppdragsöverskridandet har haft betydelse endast för skiljemannens beslut att ogilla en del av SEHED:s anspråk. I den del skiljedomen innebär ett bifall till bolagets yrkanden påverkas den alltså inte av klandergrunden. Frågan blir därmed om de delar av domen vilka inte berörs av uppdragsöverskridandet kan särskiljas från domen i övrigt.

21. Den tvist som har prövats i skiljeförfarandet omfattade all kvarstående betalningsskyldighet för två av entreprenaderna (se p. 1 och 2). Genom skiljedomen är frågan om betalningsskyldigheten slutligt avgjord mellan parterna och omfattas alltså av res judicata. Därmed skulle det inte vara möjligt att på nytt pröva ett anspråk på betalning som grundas på någon av de två entreprenaderna. Det gäller även om anspråket inte har framförts tidigare och därför inte prövats inom ramen för skiljeförfarandet. Vid ett upphävande av endast en del av skiljedomen skulle på motsvarande

sätt det ogillade anspråket på betalning inte kunna prövas i ett nytt förfarande på grund av reglerna om res judicata. Det innebär att de olika delarna av skiljedomen inte kan särskiljas från varandra.

22. Vad som nu anförts leder till slutsatsen att skiljedomen inte kan upphävas endast delvis. Eftersom SEHED inte har framställt något yrkande om att skiljedomen ska upphävas i dess helhet saknas det förutsättningar att bifalla SEHED:s klandertalan (se p. 19). Hovrättens dom ska därför ändras och klandertalan ogillas.

23. Vid denna utgång ska Nyköpingshem befrias från skyldigheten att ersätta SEHED för bolagets rättegångskostnad i hovrätten. SEHED ska i stället förpliktas att ersätta Nyköpingshems kostnader i såväl hovrätten som Högsta domstolen. De yrkade beloppen är skäligen.

I avgörandet har deltagit justitieråden Petter Asp, Eric M. Runesson, Christine Lager, Anders Perklev (referent) och Katrin Hollunger Wågnert. Föredragande har varit justitiesekreteraren Dennis Andreev.